

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/561/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112201178
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7112201178.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu EOS KSI Slovensko s.r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanému F. S., G., A. XX za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, o zaplatenie 3.136,75 € istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu č.k. 36 Ro/224/2012-45 zo dňa 18.1.2013 v znení uznesenia 36Ro/224/2012-64 z 2.8.2013 Okresného súdu Košice II takto

rozhodol:

Mení uznesenie vo výroku III. tak, že žalobca nie je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania 309,12 €.

Žalobcovi a žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením I. zrušil platobný rozkaz 36Ro/224/2012 z 25.4.2012, II. konanie v plnom rozsahu zastavil, III. žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania vedľajšieho účastníka 309,12 € a zaplatiť ich jeho zást. JUDr. Igorovi Šafrankovi, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, IV. rozhodol, že žalobcovi vracia súdny poplatok 181, 37 € cestou Daňového úradu Bratislava, po doručení právoplatnosti uznesenia.

Uznesením 36Ro/224/2012-64 z 2.8.2013 opravil záhlavie a 3. výrok uznesenia 36Ro/224/2012-45 z 18.1.2013 a to v časti označenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného s tým, že jeho správne označenie znie JUDr. Ambróz Motyka, advokát Nám. SNP 7, Stropkov.

O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka rozhodol vychádzajúc z § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., s tým, že námietky žalobcu ohľadom nároku vedľajšieho účastníka na nahradenie jeho trov (konkrétne trov právneho zastúpenia) nepovažoval za opodstatnenú, pretože podľa ust. § 93 ods. 4 O.s.p. má vedľajší účastník rovnaké procesné práva ako ostatní účastníci, t.j. má právo dať sa zastúpiť podľa § 24 O.s.p. a taktiež má nárok na podľa § 146 ods. 2 O.s.p. a preto mu priznal 309,12 €, ktoré pozostávali z trov právneho zast. za dva úkony právnej pomoci po 121,17 eur v zmysle advokátskej tarify (prevzatie zast., podanie z 10.5.2012), náhrada režijného paušálu za r. 2012 (2 x 7,63 eur) a 20 % DPH.

Žalobca podal proti uzneseniu - iba jeho časti, v ktorej ho súd zaviazal na úhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, navrhol napadnutý výrok uzneseniu podľa § 220 O.s.p. zmeniť, jeho odvolaniu vyhovieť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zast. nepriznať. Zároveň si uplatnil aj trovy konania v odvolacom konaní vo výške 24,31 eur s DPH.

Namietal, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa (§3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občiansko súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii VÚ (§ 93 ods. 2 O.s.p). Podľa jeho názoru musí byť vedľajší účastník sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, keďže samotné združenie má v radoch členov s právnickým vzdelaním a má možnosť podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. využívať aj určenú podporu ministerstva (viď. rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave 5 Co/26/2012 a 3 Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi). Z dôvodovej správy k zák. č. 384/2008 Z.z vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom spôsobilým poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, ktorý bude v danej oblasti materiálne aj personálne vybaveným a odborne kompetentným. O.i. namietal, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného, a to oznámením o jeho vstupe do konania, pričom pred zaslaním oznámenia svojho vstupe nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a svoje viaceré procesne podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu (poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach 6Co/141/2012). Uvedenú činnosť by malo byť schopné účelne zabezpečiť aj samotné združenie a že paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia (viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co/91/2012). Podľa jeho názoru trovy vedľajšieho účastníka neboli trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie a bránenie práva, keďže združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca „žalovaných“, ktorí o vstupe združenia do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 13Co/35/2012 a 13Co/36/2012) a upozornil, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, keďže tieto neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania, v tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR II ÚS 78/03 ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. Zn. 16Co/100/2012. Podotkol, že činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplne právnické vzdelanie, pričom poukázal na skutočnosť, že uvedený právny názor potvrdili aj rôzne senáty krajských súdov v svojich rozhodnutiach (označil ich krajským súdom a sp. zn.). On má vedomosť, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov konania poukazuje na § 137 O.s.p. a na ust. Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ a k uvedenému si dovoľil uviesť, že združenie žalovaného v konaní nezastupuje a teda nemožno argumentovať ust. § 137 O.s.p., nakoľko toto priznáva náhradu trov hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn 13 Co/40/2012) a ust. Charty ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa, pričom žiadne z predmetných ust. nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že jeho podrobná argumentácia k jeho oprávnenosti dať sa v konaní právne zastúpiť a k tomu zodpovedajúcemu nároku na náhradu trov konania je súdu všeobecne známa a poukázal na rozhodnutia senátov odvolacích súdov z ktorých vyplýva právo vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie a právo na náhradu trov v úspešných súdnych sporov (označil ich súdom, spisovou značkou a dňom, kedy bolo rozhodnutie vydané). V súčasnej dobe proti Slovenskej republike vedie Európska komisia konanie pre porušenie práva Európskej únie ku ktorému dochádza pri implementácii a uplatňovaní právnych predpisov o ochrane spotrebiteľov. Podotkol, že na základe jeho podnetu podal Generálny prokurátor SR na Najvyššom súde SR dňa 19.2.2013 mimoriadne dovolanie vo veci jeho nároku na náhradu trov konania zo dňa 15.2.2013 VI/1 Pz 771/12-7 a rovnako aj podal dňa 30.5.2013 mimoriadne dovolanie zo dňa 27.5.2013 VII/1 Pz 42/13-5 (citoval z nich). V súvislosti s rozhodovaním niektorých súdov o trovách spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka dal do pozornosti a citoval z listu zo dňa 16.7. 2013, ktorý mu adresovalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Mal za to, že zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že žalobca vzal bez akéhokoľvek odôvodnenia žalobu späť po tom, čo do konania vstúpil on v pozícii vedľajšieho účastníka a vo vyjadrení vzniesol námietku premlčania žalobcom uplatnenej pohľadávky, čím určil líniu

procesnej obrany proti žalobe a teda ak sa žalobca zaoberá neúčelnosťou jeho trov, pričom práve vďaka jeho pôsobeniu v konaní došlo k procesnému úspechu žalovaného, sa jeho argumentácia stáva skutkovo aj právne nepresvedčivou. Ak by ale žalobca nevzal svoj návrh na začatie konania späť, musel byť vo veci neúspešný, pretože súd by prihliadal na premlčanie uplatneného nároku pre dôvodne uplatnenú námietku premlčania, o.i. za neodôvodnený dispozičný úkon (späťvzatie žaloby) musí žalobca znášať dôsledky a keďže žalobca v súdnom konaní nedosiahol to, čo od žalovaného žiadal je potrebné tento stav považovať za jeho procesný neúspech. Citoval § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a tvrdil, že ak žalobca vezme žalobu späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p.z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy konania (R 49/1993).

Inštitút náhrady trov konania je prostriedkom ochrany úspešného účastníka a prostriedkom upevňovania procesnej disciplíny a preto z povahy veci musí mať sankčný charakter. Nemožno mať žiadne ilúzie o ušľachtilých pohnútkach žalobcu vo vzťahu k späťvzatiu žaloby, pretože tento berie žaloby späť po tom ako zistí jeho vstup do konania, aby mu nevznikali ďalšie trovy, pretože dôvodne predpokladá, že v konaní už nebude úspešný, lebo v ňom už nenájde len neinformovaného a rezignovaného spotrebiteľa, ale rovnocenného partnera v posudzovaní v skutkových a právnych vecí. Poukázal na skutočnosť, že v predmetnom konaní je dôležité to, že dosiahol procesný úspech na strane žalovaného a trovy by sa mali posudzovať predovšetkým z procesného hľadiska, pričom nesprávny je záver o neúčelnosti trov, keďže spotrebiteľ dosiahol plný procesný úspech. S poukazom na uvedené považoval argumentáciu žalobcu za nenáležitú a preto navrhol uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania spolu vo výške 82,08 eur za podané vyjadrenie vo výške 60,59 eur, náhradu režijného paušálu v sume 7,81 eur a náhradu 20% DPH v sume 13.68 eur.

Uznesenie, okrem výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, nebolo odvolaním napadnuté, nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O.s.p.), preto nebolo v uvedenom rozsahu v odvolacom preskúmané.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodne a uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť podľa § 220 O.s.p. a náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznať (po preskúmaní napadnutého výroku podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p.)

V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zást., avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl. 47 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu Slovenskej republiky), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl. 47 ods.2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky. V prejednávanej veci nemožno urobiť záver, že zást. vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej

osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednáwanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacím konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov, žalovaný si žiadne trovy neuplatnil a žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O.s.p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák.č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.